

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 15 november 2018 om 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw P.J. Bouvy Koene, burgemeester.

Plaatsvervangend griffier: Mw. M. Elkerbout.

Aanwezige leden: de heer A.E.T. Andringa, mevrouw S.J. Boom, de heren J.Ph. Bos, mr. drs. C. Bremmer, A. Deuzeman, drs. S.W.C. van den Dool en C.J. van der Elst, A.B. de Graaf, drs. P 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heer J.A.E.L.M. van Rixtel, mevrouw J.C. Schroot en de heren A.A. in 't Veen, G. Zeelt en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezig: de heer P. de Bruijn en mevrouw drs. E.C. van Herk.

Aanwezige wethouders: de heer mr. M.N. Cramwinckel, mevrouw drs. M.A.M. Lamers en de heer drs. N. Mol.

1. Opening

De **voorzitter**: Ik heet u allen van harte welkom bij deze raadsvergadering. Met de begrotingsbehandeling nog vers in het geheugen en in de benen voelt het alsof het nog helemaal geen tijd is voor deze vergadering. Zij zit helemaal niet in je systeem. Desalniettemin staan er een aantal zeer belangrijke punten op de agenda, waarvan van u wordt gevraagd om daar vanavond het debat over te voeren.

Er zijn berichten van verhindering van mevrouw Van Herk en de heer De Bruijn. De heer Dessens doet een laatste poging om de besluitvorming van de raad over Noortveer te beïnvloeden, maar onttrekt de pers het zicht op de raadsleden. Mevrouw Dessens, ik heb respect voor de wijze waarop u nogmaals, zonder dat u mag inspreken, uw zienswijze onder de aandacht wilt brengen, maar zou het misschien een idee zijn om uw bord iets opzij te verplaatsen, zodat de pers in alle vrijheid kan kennismaken van datgene wat hier gewisseld wordt? Later kunnen we met elkaar

nog kijken naar uw eventueel – dat verwacht ik niet – alsnog door de raad aangenomen voorstel. U hoeft uzelf niet onzichtbaar te maken; dat is niet echt nodig.

In een commissievergadering was gevraagd om de huurwaardebepaling van maatschappelijk vastgoed als hamerstuk te behandelen, maar er is gevraagd om dat onderwerp, agendapunt 6.1, te verplaatsen naar de bespreekpunten. Ik zou dat verzoek graag willen inwilligen. De conclusie is dat we dat agendapunt gaan bespreken.

Met deze wijziging wordt de agenda vastgesteld.

2. Beëdiging burgercommissielid Helga Dulfer

Mevrouw Dulfer legt de eed af.

De **voorzitter**: Ik feliciteer u met uw benoeming, mevrouw Dulfer.

Mevrouw **Dulfer**: Dank u wel, mevrouw de burgemeester.

(Applaus)

3. Vaststellen raadsnotulen van 4 oktober

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

4. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad 15 november 2018:

- 4.1. Brieven van instellingen of burgers;**
- 4.2. Informatiebrieven van het college van B en W;**
- 4.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad**

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

5. Vragenuurtje

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

6. Hamerstuk:

- 6.2. Gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H10 (raadsregistratienummer Z/18/023256/095556)**

De **voorzitter**: Hier bent u in de commissie mee akkoord gaan. Het was een hamerstuk.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Als we dit tempo kunnen volhouden, gaat het prima, maar ik heb zo maar het idee dat het tempo nu wel wat langzamer gaat.

Wethouder Mol: Hoopvol blijven!

De **voorzitter**: Ja, we blijven hoopvol, wethouder.

7. Vaststelling bestemmingsplan Noortveer en vaststelling exploitatieplan (raadsregistratienummer Z/18/023181/97927)

De **voorzitter**: Er zijn een aantal technische vragen van de CDA-fractie beantwoord. Ik mag wel stellen dat u hier inmiddels een aantal keren met elkaar over van gedachten hebt gewisseld. Vanavond gaat het over de besluitvorming.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Meer dan 45 bijlagen; ongekend bij een agendapunt en mij dunkt ook een indicatie om tot afronding te komen. Bestuur en politiek zijn draagvlak, overleg, samenwerking en burgerparticipatie, maar ook besluitvorming. Vorig jaar december hebben we gesproken over de startnotitie, die we toen hebben behandeld en waarover we een intensieve discussie hebben gehad. Nu staan we hier. Ik zie de heer Dessens zitten; sterker nog: ik zie hem zwaaien. Het is goed dat hij hier is. Ik heb in dit verband een paar opmerkingen.

Ik heb de uitspraak van de Raad van State van 26 september nog een paar keer doorgelezen. Dat is eigenlijk een heel duidelijke uitspraak. Hij is niet alleen "grashelder" maar ook glashelder, zou ik willen zeggen, op een aantal onderdelen waarvoor met name de Vereniging Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten en andere organisaties aan de weg hebben getimmerd en aandacht hebben gevraagd. Vier à vijf onderdelen worden door de Raad van State afgewezen. Het betoog faalt; dat is een repeterend refrein. Dat geeft een zekere duidelijkheid en bij de natuur- en milieuorganisaties een zekere teleurstelling. Ze hebben zich soms scherp uitgelaten: "Onze punten zijn allemaal van tafel geveegd; we komen in een kafkaïaanse werkelijkheid." Maar dat illustreert voor mij hun betrokkenheid. Dat zijn geen loze woorden, want ze hebben een grote bijdrage geleverd aan de bewustwording omtrent de discussie over het groen. Ook al hebben ze hun punten over de 85% en de 15%, de onafhan-

kelijkheid van het Q-team en de betekenis van de alternatieve locaties uiteindelijk niet gescoord, ze hebben wel degelijk een grote bijdrage geleverd. Die kant zou ik hier uitdrukkelijk ook willen noemen.

Dat is meteen aanleiding tot een vraag aan de wethouder. Er stond vandaag een bericht in het Leidsch Dagblad, ook naar aanleiding van het stuk van wat ik gemakshalve maar even "de heer Dessens en de zijnen" noem. We waren er natuurlijk ook al op gewezen in de commissie Wonen, Ruimte en Groen, waar we een heel uitvoerige discussie met elkaar hebben gehad. Toen heeft de heer Dessens kunnen inspreken en heeft hij zijn punt toegelicht. Nogmaals, ik begrijp dus de emotionaliteit en de scherpe toon. Ik zie dat als een bewijs van betrokkenheid na een heel intensieve discussie, waarin de bewustwording door die natuur- en milieuorganisaties ook duidelijk gehonoreerd mag worden. Ik wijs ook nog even op het prachtige blad van vandaag van de Vereniging Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten, waarin daar natuurlijk ook aan gerefereerd wordt. Alleen al dit magazine zelf van december geeft aan hoe dit leeft. Mijn vraag aan de wethouder is of hij zich herkent in de vraag of misschien wel het verwijt van de heer Dessens. Wij kennen de heer Cramwinckel als iemand die zich niet boven de partijen stelt maar tussen de partijen, als iemand die uitdrukkelijk de verbinding zoekt. Ook vanuit die optiek heeft de uitroep van de briefschrijvers, van de heer Dessens, mij toch een beetje verbaasd.

Ik ga de vele winstpunten die de afgelopen periode zijn geboekt bij het meer open, groen en doorzichtig worden van de Duivenvoordecorridor, niet herhalen. Die heb ik herhaaldelijk genoemd. Ik ga verder ook niet in op de zienswijzen. De stukken zien er goed uit. Ik denk dat daar veel aandacht aan besteed is. Ook de laatste dagen zijn er stukken gekomen naar aanleiding van mijn vraag. Die zienswijzen waren toch ontvankelijk. Ik denk dat zij prima beantwoord zijn.

Ik wil nog wel aandacht vragen voor de verkeerssituatie van de Knijplaan. Ook de heer Dessens en de zijnen vragen daar aandacht voor. Ik zie dit toch als een toename van het college om te bekijken of de snelheid lager dan 60 km zou kunnen zijn. Ik neem dan aan dat de snelheid in de richting van 30 km zou kunnen gaan. Ik denk ook dat dat een goede verwoording is van de discussie die we raadsbreed in de vergadering op 11 oktober van de commissie WRG hebben gehad.

Dan het punt van de bebouwing op de laatste twee stukken. Ik moet eerlijk zeggen dat ik persoonlijk ben overtuigd, ook door de bijdrage van mevrouw Boom van D66, die nog eens uitlegde wat de bezwaren zijn tegen die massieve bebouwing – laat ik maar zeggen: die massieve muur – langs de Knijplaan. Ook het Q-team ging daarop

in. Ik zou de wethouder nog eens willen vragen hoe hij, samenvattend, dat indringende verzoek ziet. Waarom toch in twee stukken en waarom niet langs de Kniplaan? Mijn fractie neigt ernaar om het collegevoorstel te steunen, zoals ik ook op 11 oktober duidelijk heb gemaakt.

Ik denk dat we een heel lange weg gegaan hebben met de Duivenvoordecorridor. Ik heb zelf als raadslid niet zo veel en zo uitvoerig over enig ander dossier gesproken. Ik hoop dat dit in dit verband de laatste keer is en dat een raadsbrede meerderheid – met verwijzing naar de heer Andringa, die de afgelopen weken in het nieuws was met zijn Amerikaanse toelichting, zou ik bijna zeggen: a coalition of the willing – akkoord kan gaan met dit voorstel.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. Als we terugblikken naar hoe het plan Van Glas naar Gras gestart is, als we kijken naar de toen gemaakte schetsen van hoe de Duivenvoordecorridor eruit zou kunnen gaan zien en als we nu kijken naar de voorliggende plannen, stemt dat ons niet vrolijk. Als we kijken naar de situatie van nu, waarin de gemeente eigenaar is van een groot kavel, vrijgemaakt van kassen maar tegen hoge kosten, en naar het lange lint van kassen langs de Kniplaan dat er nu nog staat, vinden wij dat het plan afgerond moet worden, met zo min mogelijk bebouwing. De groep van dertien organisaties, waar wij veel respect voor hebben, heeft in de afgelopen periode via zienswijzen, inspraak, brieven, persberichten en nu ook nog met grote tekeningen van de verschillende situaties hun visie gegeven op de ontwikkeling in dit gebied. Wij betreuren dat gesprekken tussen deze organisaties en de gemeentewethouder niet hebben plaatsgevonden voor of tijdens de ontwikkeling van de plannen, maar eigenlijk pas toen het bestemmingsplan er al lag en een zienswijze ingediend kon worden. Vanavond staat ook de Programmavisie Omgevingswet op de agenda. Participatie is daar een belangrijk onderdeel van en had veel ongenoegen met de gang van zaken kunnen voorkomen. De door de groep van dertien organisaties aangedragen variant om meer bebouwing langs de Kniplaan te plaatsen, zoals de heer Dessens hier vanavond ook nog toont, en het gemeentekavel zo groen mogelijk te houden, heeft ons er echter niet van kunnen overtuigen dat dit beter is dan het voorliggende plan. Het groene deel ligt dan ingesloten tussen bebouwing aan de Kniplaan, bestaande huizen aan de Veurseweg, de aanliggende kwekerij en de boerderij en huizen van Vliet en Wegen. Het nu voorliggende plan heeft naar onze indruk een redelijke verdeling van groen en bebouwing en meer zichtlijnen vanaf de Kniplaan, een populaire fiets- en wandelroute.

De keuzes voor de inrichting van de groengebieden lijken ons echter nog niet definitief. Je kunt bijvoorbeeld een vraagteken zetten bij de schapenweide. Wellicht

heeft een wilde bloemenweide een hogere ecologische waarde. Kan de wethouder toezeggen dat de groep van dertien organisaties en andere geïnteresseerden tijdig worden betrokken bij de verdere ecologische ontwikkeling van dit gebied?

Over het exploitatieplan hebben wij verder geen opmerkingen of vragen meer.

Mevrouw **Persoon** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Met het aanpassen van het bestemmingsplan komen we weer een stap dichterbij het afronden van het project Duivenvoordecorridor. Wat het plan inhoudelijk betreft, zijn wij zeer ingenomen met de ruimtelijke verdeling van groen en bebouwing, waardoor het ruimtelijke groene karakter van de corridor zo goed mogelijk hersteld wordt na het verdwijnen van de tuinbouwbedrijven. ONS Voorschoten vindt dit een goede verbetering. Zo zien wij de kernwaarden herstel van de openheid van de corridor, het versterken van de natuur, het versterken van de cultuurhistorische waarden en het versterken van de recreatieve waarde terugkomen in het nu voorliggende ontwerp. Daar zijn wij heel tevreden over. De gemeente heeft veel geld in de sanering van de corridor gestoken. Het belooft een schitterend resultaat te worden waarop de komende generaties tevreden kunnen terugkijken. De ondergeschikte correcties naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van 26 september jongstleden doen hier geen afbreuk aan.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het project aan de Duivenvoordecorridor loopt inmiddels een jaar of tien. Zelf ben ik er sinds 2008 bij betrokken, toen ik me als Statenlid in de provincie Zuid-Holland moest buigen over de streekplanwijzigingen die te maken hadden met de plannen rondom de Duivenvoordecorridor. Ik kan met de hand op het hart zeggen dat ik het vanaf het begin een slecht plan heb gevonden en dat ik vanaf het begin heb aangegeven wat er mis was aan dit plan. Het klinkt namelijk heel mooi om een gebied vol met kassen groen te maken, maar vanaf het begin hebben ik en mijn partij gewezen op de problemen die erbij komen kijken als je iets wilt betalen met woningbouw. Nu het laatste besluit moet worden genomen voor het laatste gebied en nu de laatste bestemmingsplanwijziging moet worden ingediend voor het Voorschotense deel, kun je al zien dat er gebeurt waarvoor ik in 2008 waarschuwde: het open gebied tussen Voorschoten en Leidschendam wordt volgebouwd. Langzamerhand krijg je één woonwijk, want dit gaat over de Voorschotense gebieden maar vanaf de andere kant gaat ook Leidschendam het gebied volhouden. De verschillende woonwijken groeien gewoon tegen elkaar aan. Het open gebied dat er nu is, gaat verdwijnen. Dat is de belangrijkste reden waarom de SP altijd tegen de Duivenvoordecorridor is geweest en dat is ook de reden waarom de SP tegen het bestemmingsplan Noortveer zal stemmen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. De heer Maassen heeft een aantal belangrijke woorden uitgesproken, waar wij ons zeer in kunnen vinden. We bevinden ons inderdaad in de slotfase van het besluitvormingsproces, waar ik nu een halfjaar bij betrokken ben maar dat al vele jaren langer duurt. Zoals het college het formuleert, wordt met de vaststelling van het bestemmingsplan het ruimtelijk kader vastgelegd voor de herontwikkeling van het gebied. Ik wil vooral inzoomen op de bebouwing van het gebied, zoals verbeeld in het ontwerpbestemmingsplan. Als je daarnaar kijkt, zie je dat eigenlijk het hele gebied wordt bebouwd. Dat moet je natuurlijk niet letterlijk nemen, maar het wordt eigenlijk gewoon een luxe villawijk met een leuk schapenweitje, een robuuste groenstrook en een klein boomgaardje; "klein boomgaardje" is eigenlijk dubbelop, maar dat ter zijde. Dat vinden wij geen goede benadering. Dit past niet in het brede uitgangspunt van een zo open mogelijke Duivenvoordecorridor. In de commissie WRG pleitte Marjolijn Eshuis al eerder voor een andere benadering, met een lintbebouwing langs de Kniplaan en een open landschap in het zuidelijk deel. Helaas is daar niet voor gekozen. Ik ben me gaan afvragen of bij de ontwerpers en de indieners van dit voorstel niet geleidelijk een vorm van tunnelvisie is ontstaan: er is ergens voor gekozen; zo doen we het en zo blijven we het doen. Daarop wil ik straks graag een reactie van de wethouder.

Ik heb nog een vraag aan het college. Als ik het goed heb, is in den beginne ten behoeve van de planvorming vastgelegd dat minimaal 85% van het gebied groen is. Als naïeve burger denk je dan: 85% groen; dat is eigenlijk toch wel hartstikke mooi. Dat geldt zeker als je mooie volzinnen op je laat inwerken zoals: "Het gebied vormt een van de weinige en laatste groene open verbindingen tussen de duinen en het Groene Hart". Werkelijk schitterend, maar ja, plotsklaps blijkt dat je die 85% groen heel anders moet lezen, want het gaat eigenlijk om 15% bebouwing. Het "grote succes" – dat zeg ik met wat cynisme – is dat het geen 15% bebouwing wordt maar ongeveer de helft daarvan. Dat is werkelijk prachtig, maar uiteindelijk blijkt er toch maar slechts 50% groen te resteren, want er moeten ook wegen komen en parkeerplaatsen en andere zaken, waardoor van die 85% groen maar 50% overblijft. Ik zou willen vragen of in het vervolg minder versluisende en dus eerlijkere informatie kan worden verstrekt in de beginfase van dit soort projecten, waardoor je kunt vermijden dat sommigen denken dat ze er geleidelijk in zijn en/of worden gerommeld. Dat is wederom niet goed voor het vertrouwen in de lokale politiek.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Het bestemmingsplan Noortveer, waarvan aan ons wordt gevraagd om ermee in te stemmen, vormt het sluitstuk van een langdurig en ingewikkeld proces waarover ook de VVD fractie een aantal keren heel kritisch is geweest. De Duivenvoordecorridor, waarvan Noortveer een onderdeel is, laat Voor

schoten niet onberoerd. Dat zien we nu ook weer en dat is terecht, want ik begrijp iedereen die zegt: heb nou de ambitie om het gebied zo open en zo groen mogelijk te houden. Ik begrijp dat en ik respecteer dat, maar om te bekijken hoe iets wordt, moet je soms ook in perspectief plaatsen hoe iets is of was. Daarom hebben wij als VVD onszelf de vraag gesteld of we met dit bestemmingsplan de vier doelstellingen bereiken die we voor dit gebied ooit voorhadden en of met dit plan daadwerkelijk een kwaliteitsslag wordt gemaakt voor het gebied. Kijkend naar het bestemmingsplan en naar het stedenbouwkundig plan dat eronder ligt, denken we dat die doelstellingen met de ontwikkeling van Noortveer voldoende benaderd worden en dat er zeker een kwaliteitsslag gemaakt gaat worden, misschien niet zo'n grote kwaliteitsslag als we tien jaar geleden hoopten, maar ik denk wel dat er een stap vooruit gemaakt gaat worden. Het oppervlakte bebouwing wordt minder, er komt meer ruimte voor de natuur, er komt nieuwe natuur en ik denk dat het aanzicht echt beter wordt dan hoe dat was.

De VVD-fractie zal instemmen met het bestemmingsplan, maar er zijn twee punten die ik nog graag bij het college wil neerleggen, allereerst de verkeersveiligheid op de Kniplaan, voornamelijk voor het langzame verkeer. Dat is in lijn met wat de heer Bremmer van het CDA al aangaf. In de commissievergadering is daar al over gesproken. Ik hoor graag van de wethouder hoe het college daarop ingaat en hoe die veiligheid geborgd gaat worden. Het tweede punt betreft de verslechterde grondexploitatie. We hebben begrepen dat dat voornamelijk het gevolg is van een ingecalculeerd risico met betrekking tot bepaalde procedures die misschien gevolgd moeten gaan worden. Wellicht kan de wethouder dit nog even heel duidelijk uitleggen, zodat we ook weten waar die toename in zit en ook hoe het college hiermee om denkt te gaan. Verder wensen wij iedereen die hiermee te maken gaat krijgen, heel veel succes met de uitvoering ervan.

Mevrouw **Boom** (D66): Voorzitter. Dit is de eerste keer dat ik hier sta. Het lijkt wel mijn maidenspeech, maar die heb ik gelukkig al gehad.

Tijdens de vergadering van de commissie Wonen, Ruimte en Groen van 11 oktober hebben wij als fractie uitgebreid stilgestaan bij het voorliggende bestemmingsplan voor de bebouwing van dit gebied. Wij hebben als partij altijd voor het openhouden van de Duivenvoordecorridor gepleit. Helaas is de financiële ruimte er gewoonweg niet. Daarom hebben we ons ingespannen voor een zo groen en open mogelijk gebied binnen de bestaande afspraken. We hebben dan ook gestuurd op een ontwikkeling met de hoogst mogelijke kwaliteit, passend binnen en met respect voor het omliggende cultuurlandschap. Het plan dat voorligt, voldoet aan deze voorwaarden.